

[Formanden]

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.

(Lovforslag nr. L 257. Fremsat 31/8 78. Første behandling 2/9 78. Betænkning 4/9 78. Anden behandling 6/9 78. Tillægsbetænkning 6/9 78).

Der var stillet 2 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 121 stemmer mod 40; 9 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.30.

Mødet udsat kl. 11.58

Mødet genoptaget kl. 13.30

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af:

Forslag til lov om stop for pris- og indkomststigninger.

(Lovforslag nr. L 254. Fremsat 31/8 78. Første behandling 2/9 78. Betænkning 3/9 78. Anden behandling 6/9 78. Tillægsbetænkning 6/9 78).

Der var stillet 9 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Askjær Jørgensen (FP):

Hvis der er noget, der ligger én stærkt på sinde, kan man jo være meget ivrig efter at få det sagt. Det er naturligvis flovt for mig, at jeg ikke kunne følge med i, hvor langt vi var fremme på dagsordenen, men det kan være, der er noget, der er mere flovt for visse af tingets medlemmer på et senere tidspunkt, når vi kommer til afstemningen.

Det, jeg ville sige noget om, var ikrafttrædelsesdatoerne for dette lovforslag og de ændringsforslag, der er fremsat i den anledning. Det ligger således, at der findes virksomheder ude omkring i Danmark, der har solgt varer den 28., 29., 30. og 31. august 1978, faktureret dem, behørigt ført dem ind i momssystemet osv., og som altså nu skal til at ændre på disse ting. Det er det, jeg ikke synes man kan være bekendt. Hvis folketinget ikke vil følge det ændringsforslag, vi har stillet om, at dette lovforslag først skal træde i kraft den 1. september 1978 i stedet for den 28. august 1978, er det ikke mig, det er mest flovt for i denne sal, fordi jeg ikke kunne følge med i, hvor langt vi var fremme på dagsordenen.

Det andet ændringsforslag, jeg vil udtale mig om, er det, der går ud på, at monopoltilsynet kan undtage mindre virksomheder. Vi fik jo ved anden behandling et ændringsforslag herom nedstemt. Da vi er nogle stykker, der kæmper meget for, at der skal være retfærdighed mellem mindre virksomheder – jeg

[Askjær Jørgensen]

nævnte forleden mindre landbrug, fiskere og de mindre handlende – må vi igen gøre et forsøg på at opnå, at monopoltilsynet kan give de dispensationer, der kan undtage de mindre virksomheder.

Jeg skal meget stærkt henstille til folketingets medlemmer, at man tager lidt hensyn til ret og rimelighed og bakker ændringsforslaget op om, at ikrafttrædelsen bliver den 1. september 1978.

Kjelgaard (KF):

Som bebudet under andenbehandlingen har det konservative folkeparti stillet ændringsforslag dels om ikrafttrædelsestidspunktet, dels om nye muligheder for at dispensere over for mindre erhvervsvirksomheder. Det glæder os, at flere partier under udvalgsarbejdet har tilsluttet sig det sidste ændringsforslag, og jeg skal kun anbefale de øvrige partier at gøre det samme.

Melchior (CD):

Jeg behøver næppe at oplyse tinget om, at CD anbefaler at stemme for de to ændringsforslag, vi er medforslagsstillere til.

Jeg vil lige sige til hr. Kjelgaard, at det faktisk også glæder os, at det konservative folkeparti nu ved tredje behandling er med på et forslag, som det nok har formuleret, men som vel også er inspireret af det forslag, de tre andre forslagsstillere, nemlig de radikale, fremskridtspartiet og CD, stillede allerede ved anden behandling, men vi er da glade for, at vi har kunnet samarbejde om så fornuftig en ting.

Jeg vil gerne rette en lille appel til kristeligt folkepartis medlemmer af tinget. Vi forstår af tillægsbetænkningen, at kristeligt folkeparti vil stemme for denne lovgivning. Der har kristeligt folkeparti så en meget fin chance til at søge at forklare regeringspartierne, at de bør vise rimelighed med hensyn til lovens ikrafttrædelsesdato og i hvert fald sætte den til ikke tidligere end 1. september, således at vi undgår lovgivning med tilbagevirkende kraft, hvor det ikke nationalt er strengt nødvendigt.

CD er som før deklareret modstander af lovgivning af denne art, og vi ser os derfor tvunget til at stemme imod lovforslaget ved dets endelige vedtagelse. Jeg vil dog endnu en gang udstøde det hjertesuk, at vi er meget

kede af at være tvunget til at tage stilling til dette lovforslag i dag. Det er jo muligt, at vi den 3. oktober i år eller senere, når vi kender den sammenhæng, denne lovgivning skal passe ind i, kunne have taget en anden stilling, nemlig hvis det skulle vise sig og altså også blive bekendtgjort for os, at der er tale om en sådan samlet politik, som man har sagt man vil lægge op til, men som man ikke har lagt frem endnu. Men som det er, føler vi os altså hindret i at stille os positivt til noget, som, når det er alenestående, af os ligesom af f. eks. forbrugerrådet – jfr. det brev, der kom til os i går – må anses for en skadelig ting. Derfor denne beslutning.

Freddy Madsen (DKP):

Vi gjorde rede for vores stilling til lovforslaget ved anden behandling.

Hvad angår de ændringsforslag, der nu er stillet, vil jeg gerne sige, at vi ikke vil være med til at ændre på datoen, når lovforslaget nu skal gennemføres.

Hvad angår det andet ændringsforslag, som nok er det mest interessante i denne forbindelse, nemlig at man, som det siges, vil holde de mindre erhvervsdrivende ude på den måde, at det nu skal overlades til monopoltilsynet at afgøre det, opfatter jeg det på den måde, at det først og fremmest skyldes det konservative folkepartis dårlige samvittighed over, at de forleden dag ved at undlade at stemme var med til at forhindre, at det ændringsforslag blev gennemført, de radikale havde stillet, og som dog havde en vis præcisering, selv om det ikke var uden vanskeligheder og komplikationer. Nu vil man altså forsøge sig med dette ændringsforslag for at fortælle, at man alligevel – ligesom kristeligt folkeparti forsøgte det forleden dag – selv om man banker de små erhvervsdrivende, vil dem alt godt.

Sandheden om dette ændringsforslag er jo, at det er fuldkommen umuligt at definere, hvad der menes med mindre virksomheder. Vi har spurgt det konservative folkeparti, hvordan de ville definere det, og det kan de naturligvis ikke. Hvad er en mindre virksomhed? Ja, i forhold til hvad? Der kan antagelig lægges alt muligt ind i det begreb. De partier, som nu støtter ændringsforslaget, skylder faktisk folketinget at gøre bare et

[Freddy Madsen]

forsøg på at definere, hvad en mindre virksomhed er.

Det kan de naturligvis ikke, og derfor kan vi ikke opfatte dette ændringsforslag som andet end et ynkeligt forsøg fra nogle borgerlige partiers side på at komme uden om det, der er sagens realitet, nemlig at man nok taler så meget og så smukt om de små erhvervsdrivende, men ikke vil hjælpe dem i praksis.

Bolvig (RV):

Indtrængende og med varme anmodede både stats- og udenrigsministeren folketingets partier om at vise samarbejdsvilje. Ministerne fremhævede, at regeringens vilje til et alle partier omfattende samarbejde var udtalt. Det viser sig nu med deprimerende tydelighed, at der intet indhold er i de højstemte appeller. Næsten alle partier uden for regeringen – nu heldigvis også det konservative folkeparti – har ønsket at finde en udvej for at fritage de helt små virksomheder fra prisloven. Men regeringen har været totalt afvisende. Man har ikke villet diskutere den af det radikale venstre og andre partier foreslåede grænse på 6 ansatte, ikke villet overveje en grænse baseret på omsætning eller en bemyndigelse til handelsministeren eller monopoltilsynet.

Ved at læse Børsen og Vendsyssel Tidende får man ligefrem indtrykket af, at i hvert fald venstre end ikke har læst vort ændringsforslag om at fritage virksomheder, der den 28. august havde mindre end 6 ansatte. Venstres politiske ordfører, hr. Ellemann-Jensen, fremhæver, at forslaget gennemførelse vil friste virksomhedsindehavere til at afskedige den 7. medarbejder, og hr. Jens Peter Jensen fortsætter denne helt urimelige argumentation ved at hævde, at flere tusind virksomheder af den årsag vil skynde sig at afskedige medarbejdere.

Jeg vil gentage, at forslaget taler om virksomheder, der den 28. august havde under 6 ansatte, hvorfor de påståede afskedigelser naturligvis ikke vil finde sted. Udtalelserne dækker formentlig over venstres dårlige samvittighed over for de mange mindre virksomheder, man tidligere talte så varmt for.

Jeg har tidligere meddelt, at det radikale venstre var rede til at stemme for den i øvrigt ret unødvendige lovgivning, såfremt re-

geringen viste en rimelig vilje til at imødekomme vore ønsker. Da vi ikke har iagttaget den mindste imødekommenhed, vil vi undlade at stemme til selve lovforslaget og kun for de ændringsforslag, hvortil vi er medforlagsstillere.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg har vist helt klart givet udtryk for vores synspunkter i denne sag, men da man bliver ved med at tale om, at disse lovændringer skal ske af hensyn til de små virksomheder, var det måske værd at skære det ud i pap, og det synes jeg den kommunistiske ordfører gjorde vældig godt i går og også har bekræftet over for mig. Hvis vi vedtager dette lovforslag, giver man de ansatte ved disse virksomheder en mulighed for at få lønnen hævet ved at forlange noget mere i løn. Lad mig sige det rent ud: vi ønsker ikke, at priserne skal stige, og vi ønsker ikke, at man skal have mulighed for at få lønforhøjelse i overenskomstperioden, og derfor skal man ikke have et pressionsmiddel her. Nu prøver man at vende og dreje det ved at sige, det er for at hjælpe de mindre erhvervsaktiviteter. Men skal vi hjælpe dem, skal vi finde en eller anden form for kompensation for det arbejde, de får efter forhøjelsen af momsen; det gør det endnu mere påkrævet, at vi får løst det problem.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Jeg skal kort kommentere de ni ændringsforslag, hvoraf de otte drejer sig om datoen. Der er fra flere ordføreres side blevet brugt udtrykket »med tilbagevirkende kraft«. Jeg må gøre opmærksom på, at i den periode, der forløber fra en stopdato, og til et lovforslag stadfæstes, er der ingen hindringer, man agter at operere med, men den dag, lovforslaget er stadfæstet, må man gå tilbage til stopdatoen. Sådan har det været tidligere, og der har heller ikke, som det har været antydnet, været tale om, at det er stadfæstelsesdatoen, der tæller ved et par foregående love. Jeg kan nævne, at ved loven i 1970 var stopdatoen 22. september, i 1974 var den 1. januar. Tingets medlemmer vil vide, at folketinget ikke er inde på disse tidspunkter. Jeg må derfor på regeringens vegne afvise disse ændringsforslag.

[Handelsministeren]

Hvad angår ændringsforslag nr. 7, skal jeg ikke blande mig i striden om paterniteten til dette, men kun sige, at selv med den formulering, der foreligger i dag, er mulighederne for at praktisere en sådan distinktion mellem små og store virksomheder ikke ændret en tøddel, siden vi havde anden behandling. Jeg må derfor også afvise dette ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 44 stemte for, 98 imod; 11 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3, 5 og 8 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 58 stemte for, 100 imod; 5 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4, 6 og 9 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

Ændringsforslag nr. 7

forkastedes, idet 58 stemte for, 101 imod; 4 stemte hverken for eller imod.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Forhandling

Kjelgaard (KF):

Vi beklager meget, at alle vore ændringsforslag er blevet stemt ned både nu og under andenbehandlingen af lovforslaget. Loven ville være blevet betydelig bedre og mere retfærdig, hvis de var blevet vedtaget, men det blev de altså ikke.

Jeg skal endnu en gang understrege, at det eneste, vi med garanti får gennemført ved lovforslagets vedtagelse, er en endnu større forskel på de forskellige lønmodtagergrupper, mere bureaukrati for erhvervslivet og en

endnu dårligere indtjening. Det gælder også for eksporterhvervene, for det er og bliver en illusion at tro, at priserne kan forhøjes på eksportmarkederne, hvis de fastfryses på hjemmemarkedet. Det kan de ikke; erhvervenes indtjening vil blive forringet. Loven vil efter vor opfattelse få alt for mange negative virkninger også på beskæftigelsen, og derfor skal jeg endnu en gang anbefale at stemme imod lovforslaget.

Askjær Jørgensen (FP):

Det er muligt, man synes, at forestillingen snart har varet længe nok. Det synes jeg også, men da det er en alvorlig sag, bliver vi nødt til at holde ud til det sidste.

Vi kan heller ikke slutte denne behandling uden at give en lille bemærkning til erhvervspartiet. Hr. Lindinger siger, han har startet Danmarks erhvervsparti, og så kommer han her i tinget ved disse lovforslag og forøver groft udfald mod erhvervslivet. Det kan ikke passe, at det er erhvervs partiets politik.

Så er der kristeligt folkeparti. Jeg har hidtil haft stor respekt for medlemmer af det kristelige folkeparti her i folketinget; den er bortfaldet i disse dage.

Partiet venstre har jeg faktisk lidt ondt af, for dette lovforslag bliver kun vedtaget, fordi partiet venstre stemmer mod sin overbevisning på dette område. Det er barokt, at noget sådant kan vedtages, når der ikke er flertal for det i folketinget. Hvis de medlemmer, der oprigtigt erkendte, at dette er noget, der ikke kan praktiseres, ville følge deres overbevisning og stemme ud fra, hvad de mente var rigtigt, kunne et sådant lovforslag ikke vedtages. Alle, der har været med i udvalgsbehandlingen, og alle, der tidligere har været med til at udvalgsbehandle den slags love, ved, at det kan ikke praktiseres. Det er trist, at man for at ville noget helt andet skal foregøgle befolkningen, at man laver stop for priser. Det gør man ikke – det kan ikke lade sig gøre – og det ved samtlige tingets medlemmer.

H. C. Hansen (FP):

Et af fremskridtspartiets hovedargumenter imod dette lovforslag om stop for pris- og indkomststigninger er, at et midlertidigt prisstop ikke får nogen afgørende virkning, idet prisstigningerne ved lovens udløb bliver så

[H. C. Hansen]

meget større, fordi både kommuner og erhvervslivet er nødt til at dække sig ind.

I en skrivelse fra Forbrugerrådet til folketingets erhvervsudvalg, dateret den 6. september i år, skriver Forbrugerrådet, at det finder det i høj grad tvivlsomt, om et halvt års prisstop vil få nogen afgørende virkning. Forbrugerrådet fortsætter med at henvise til monopoltilsynets meddelelse fra 1977, s. 251, hvor der står, at selv om man ikke kan se bort fra en prisstabiliserende virkning i perioden, må denne virkning ses i sammenhæng med den videre prisudvikling. Der kan ikke ganske ses bort fra, at den tilbageholdenhed, erhvervslivet måtte have udvist i prisstopperioden, kan modsvares af prisforhøjelser, som under hensyn til lovens korte gyldighedsperiode var midlertidigt udsat.

Nu er Forbrugerrådets formand jo identisk med formanden for folketingets erhvervsudvalg. Fremskridtspartiet har tidligere advaret imod, at erhvervsudvalget som formand fik et medlem af dette ting, som kunne komme i strid med sig selv. Fru Dorte Bennedsen har som formand for erhvervsudvalget gjort sit til at presse denne lovgivning igennem på trods af denne væsentlige indvending, som er fremført nu, støttet af Forbrugerrådet.

Vi oplever altså i dag, at erhvervsudvalgets formand, fru Dorte Bennedsen, er uenig med Forbrugerrådets formand, Dorte Bennedsen. Lad gå, at en regering, der består af to partier, kan have modsatte opfattelser af mangt og meget og må lave kompromiser – det er én ting – men at den samme person om formiddagen udtaler sig som Forbrugerrådets formand og om eftermiddagen som den socialdemokratiske valgte formand for erhvervsudvalget argumenterer for det stik modsatte synspunkt, det er usædvanligt.

Det er derfor rimeligt, at jeg i dag opfordrer fru Dorte Bennedsen til at beslutte sig: om hun vil fortsætte som formand for folketingets erhvervsudvalg, eller om hun vil fortsætte som formand for Forbrugerrådet. Begge dele er ikke muligt. Fru Dorte Bennedsen kan ikke ét øjeblik plædere for synspunkter som formand for Forbrugerrådet for derefter at lægge ryg til de stik modsatte synspunkter som formand for erhvervsudvalget. Fru Dorte Bennedsen må bestemme sig.

Lindinger (EP):

En bemærkning til hr. Askjær Jørgensen. Ved et netop afholdt gruppemøde i erhvervspartiet har der vist sig at være fuld enstemmighed og opbakning med hensyn til det, som erhvervspartiet har besluttet sig til at gøre i anledning af denne nye regeringskonstellation.

Men lad mig hertil føje, for at ikke det hele skal være morskab, at jeg har givet udtryk for som min bestemte opfattelse, at hver gang man rører ved det instrument, som hedder moms – i hvert fald når man forøger den – bør man kæde det sammen med skattelettelser. Dette synspunkt holder jeg fast ved.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 91 stemmer mod 70; 6 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af grundbeløb m. v. ved ændring af merværdiafgiften til 20,25 pct.).

(Lovforslag nr. L 259. Fremsat 5/9 78. Første behandling 6/9 78. Betænkning 6/9 78).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 8–11 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

8) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om invalidpension m. v. (Forhøjelse af ydelser ved ændring af merværdiafgiften til 20,25 pct.).